

Les rutes literàries

Al llarg de tota la setmana passada es van dur a terme les **I Jornades de Patrimoni Literari ebrenc** a la biblioteca de Tortosa

Irene Prades Ginovart
Directora de la biblioteca
Marcel·lí Domingo de Tortosa

Amb la seua inauguració dilluns, dia 9 de novembre, a càrrec de Ferran Bladé, director dels serveis territorials de Cultura, i Dolors Queralt, regidora de Cultura de l'Ajuntament de Tortosa, es donava el tret de sortida a un degoteig de ponències que ens han ajudat a conèixer una mica més els nostres autors i també a reivindicar-los i entendre'ls com una eina de cohesió territorial. Les diferents ponències programades han anat a càrrec de Mireia Munmany, coordinadora d'Espais Escrits; Miquel À. Arasa, filòleg; Laura Borràs, directora de l'Institut de les Lletres Catalanes; Manel Ollé, exprofessor de català; Josep Moragrega, tècnic de turisme; Emili Rosales, escriptor i editor; Joana Serret, directora de la biblioteca d'Amposta; Pep Carcellé, professor i responsable de la ruta Sebastià Juan Arbó; Montse Castellà, cantautora; Lourdes Ibarz, comissària de la ruta Artur Bladé; Emigdi Subirats, professor; Enric Querol, doctor en Filologia hispànica; Xa-

vier García, periodista i escriptor; Irene Prades, directora de la biblioteca; i Xell Aixarch, tècnica de la biblioteca de Tortosa. La cloenda de les jornades va tindre lloc divendres, dia 13 de novembre, a càrrec de Ferran Bel, alcalde de Tortosa.

De la Tortosa de Gerard Vergés i Cristòfol Despuig al Montsià de Sebastià Juan Arbó. De la Mequinensa de Jesús Moncada a la Ribera d'Artur Bladé. El binomi patrimoni i literatura pot esdevindre una eina didàctica potent si la plantejem com una proposta de projecte transversal a través d'activitats escolars adreçades als alumnes de Secundària i Batxillerat amb l'objectiu de donar a conèixer la figura dels nostres autors partint del context històric de l'època. El patrimoni literari és el llegat d'una literatura que es reconeix com a pròpia en el si d'una societat gràcies a la reinterpretació que se'n fa en un espai i un temps determinats.

Conservar, reinterpretar i difondre la memòria literària en la societat implica mantindre una herència comuna on, d'una banda, sentir-nos identificats i, de l'altra, distingir-nos da-

vant dels altres.

Relacionada intrínsecament amb el tema genèric del patrimoni literari ens trobem la ruta literària. Des de fa quatre anys, la biblioteca de Tortosa està programant rutes literàries. Despuig primer i ara fa poc Vergés. Ens va agradar molt aquesta manera de viure la literatura. Va ser una experiència molt gratificant que ha fet que ens haguéssim decidit per aquest tema. El procés de preparació i la mateixa jornada de la ruta van significar una vivència intensa i enriquidora endinsant-nos en la vida dels dos autors. Sense cap mena de dubte, qualificaríem de divertida i didàctica aquesta nova manera d'aprofundir en l'univers de la literatura.

L'atractiu de les rutes literàries rau en que tenen un component lúdic important, es fan per passar-ho bé i, al mateix temps que es gaudeix, s'aprèn sobre els autors, les obres, els llocs que es visiten... Es pot captar l'atenció de nous lectors i els habituals poden endinsar-se d'una manera diferent en la vida i en l'obra dels autors, descobrir coses que no es troben als llibres. Les rutes literàries fan que el lector interac-

tue amb el medi, que passege pels mateixos carrers per on va passar el personatge o per on vivia l'autor. D'una certa manera aconsegueixen que el lector s'hi identifique i aquest fet obra en favor de l'interès per la literatura.

Una ruta literària consisteix en provocar aquestes sensacions, en no fer d'elles alguna cosa casual, sinó premeditada. Però també podríem dir que és una aventura, un passeig en el temps, un bitllet cap a un lloc on serem capaçs de veure coses que per a uns altres passen inadvertides, un viatge al centre de la imaginació.

No existeix una classificació consensuada de les diferents rutes literàries, a l'igual que no existeix una definició estàndard sobre les mateixes. No obstant, recomanem la consulta del Mapa Literari Català, que és una aplicació web basada en Google Maps que permet consultar diferents punts de la geografia mundial amb textos de la literatura catalana associats que ens ofereix Espais Escrits, Xarxa del Patrimoni Literari Català.

En qualsevol cas, tant si parlem d'a-

dults com d'estudiants adolescents, es tracta d'un viatge apassionant a través del temps i de l'espai que fa servir les paraules i les idees per reviuir i conèixer, i que cal iniciar com més aviat millor perquè, probablement, a través del primer en sorgiran d'altres. Sortir de l'aula o de casa per passejar, contemplar, escoltar, parlar i conviure. Aprendre de la vida passada a través no ja només dels mots, sinó també de les visualitzacions que la nostra imaginació és capaç de fer a mesura que ens anem trobant amb carrers, pedres, construccions i indrets que ens parlen i ens convoquen a tornar a viure de manera col·lectiva tot allò que els autors ens deixaven entreveure. Aprendre junts a través de la vida present. Irrenunciable.

Finalment, dir que estem molt satisfetes de la gran acollida que va tindre aquesta iniciativa i de la qualitat tan alta de les ponències i experiències que s'hi van presentar. Ha sigut un plaer compartir tantes reflexions d'enorme interès sorgides al voltant d'aquesta temàtica i volem agrair totes les participacions. ■